2. Ulusal Kırsal Turizm Sempozyumu

Bildiriler Kitabı

İÇİNDEKİLER

Tokat İli Sulusaray (Antik Sebastapolis) İlçesinin Kırsal Alan ve Turizm Birlikteliği Üzerinden Değerlendirilmesi 1
Türkiye'nin Kırsal Turizm Potansiyeli, Önemli Bileşenleri ve Geleceğe Yönelik Politikalar 19
Yenişarbademli (Isparta) İlçesinin Ekoturizm Potansiyeli ve Gelişiminin Sürdürülebilirliği Üzerine Değerlendirmeler 25
Kırsal Turizm Kavramına Evrensel Bakış: Dünyada Kırsal Turizm Faaliyetleri 37
Yerel Halkın Kırsal Turizme ve Etkilerine Yönelik Algıları 45
Kırsal Turizmde Marka Kimliği: Yörük Köyü Örneği 59
Yerel Halkın Ekoturizme Bakış Açısı: Malkara-Elmalı Köyü Örneği 81
Kırsal Turizm Politikalarının Beş Yıllık Kalkınma Planları Çerçevesinde İncelenmesi 91
Kırsal Turizmin Sürdürülebilirliğinde Çevre Etiğinin Önemi 113
Eko Turizm Kavramı, Gelişimi; Dünya ve Türkiye'den Başarılı Eko Turizm Örnekleri 125
Ev Pansiyonculuğunun Kırsal Turizm İşletmeleri Çerçevesinde Değerlendirilmesi: Gelveri Örneği 143
Belisırma Köyü'nün Kırsal Turizm Potansiyeli 155
Kırsal Turizm ve Kırsal Kalkınma Bağlamında Safranbolu ve Çevresinin Ürün Potansiyeli: Teorik Bir İnceleme 165
Kırsal Turizmin Yaygınlaştırılmasında Doğa Dernekleri ve Dernek Kapsamında Yer Alan Kuruluşların Yeri ve Önemi: Afdos (Afyon Doğa Sporları Kulübü) Örneği 179
Nevşehir'in Kültür Turizmi Kaynakları, Pazarlama Sorunları ve Çözüm Önerileri 199
Rekreasyon ve Kırsal Turizm 215
Kırsal Turizmde Marka Haline Getirme Stratejileri: Aydın İli Örneği 223
Mevlana ve Hacı Bektaş Veli'nin İnanç Turizmine Katkısının Değerlendirilmesi 233
Kırsal Turizmin, Tatil Turizminin Geliştiği Yörelerde Uygulanabilirliği: Antalya İlindeki Seyahat Acentalarının Yaptığı Çalışmalar 257
Hacıbektaş İlçesinde İnanç Turizmi 275
Ahlat Kırsal Bölgesinde Gastronomi Turizminin Muhtemel Toplumsal Etkileri Üzerine Nitel Bir Çalışma 285
Ekoturizm Kapsamında Endüstriyel İşletmelere Bir Örnek: Olive Farm 301
Sürdürülebilir Kırsal Turizmin Sürdürülebilir Kırsal Kalkınmada Kullanılabilirliği 313
Karaman İlinin Eko-Turizm Potansiyeli 325
İnanç Turizmi Potansiyeli Açısından Gelibolu Yarımadası Tarihi Milli Parkı'nın İncelenmesi 335
Eskişehir-Sarıcakaya İlçesinde Kırsal Turizm Olanaklarının İrdelenmesi 351
Kültürel Turizm Bakımından Dikkat Çeken Mekânlardan Birisi: "Uygarlıklar Kenti" Milas (Mylasa) ve Çevresi* 365
Doğal Alanların Eko-Turizm Açısından Değerlendirilmesine Bir Örnek: Uyku Vadisi(Milas)* 393
Engelli Turizminde Yeni Bir Alan: Kırsal Turizm - Engeller, Fırsatlar ve Uygulanabilirlik Üzerine Bir Tartışma 411
Burdur İlinin Kırsal Turizm Potansiyelinin Değerlendirilmesi 421
Din Görevlilerinin Bakış Açısıyla Turizmin Kültürel Etkileşimdeki Yeri 435

Kırsal Turizmin, Tatil Turizminin Geliştiği Yörelerde Uygulanabilirliği: Antalya İlindeki Seyahat Acentalarının Yaptığı Çalışmalar

İsmail Kızılırmak[1], Gökhan Yılmaz[2]

[1]Doç. Dr., İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi Turizm İşlet. Bölümü
[2]Arş. Gör., Akdeniz Üniversitesi Turizm Fakültesi

Özet

Kitle turizminin alternatifi olarak deniz kıyılarının dışındaki alanlara yapılan bu seyahatler, kırsal turizm olarak nitelendirilmekte ve başta tarımsal turizm ve çiftlik turizmi olmak üzere, kır ve orman turizmi, yeşil turizm, yabani hayvan turizmi, eko turizm, botanik turizmi, kuş gözlemciliği, kültürel turizm, macera turizmi ve aktivite turizmi doğal kaynaklı turizm türlerini kapsamaktadır.

Kırsal turizmin sahip olduğu özellikleri nedeniyle, ekonomik yönden gelişmemiş olmasına rağmen kırsal çekiciliğe sahip yörelerde, bölgeler arası ekonomik eşitsizliğin giderilmesi ve turizm sektörünün tüm bölgelere ve tüm yıla yayılma politikaları çerçevesinde bu turizm türü geliştirilmeye çalışılmaktadır. Ayrıca turizmin geliştiği yörelerde de ürün farklılaştırılması yoluna gidilerek daha fazla turist çekebilmek ve turizm işletmelerini daha aktif çalışabilmeleri amacıyla da kırsal turizm önem taşımaktadır. Bu amaçla hazırlanan çalışmada, Türkiye'de en fazla turist çeken şehir olan Antalya'da, kitle turizminin yanı sıra kırsal turizm potansiyelinin incelenmesi ve faaliyette bulunan seyahat acentalarının kırsal turizme yönelik tur programlarının içerikleri değerlendirilecektir. Böylece Antalya örneğinden hareketle, Türkiye'de turizm sektörünün tüm bölgelere ve yılın tüm aylarına yayılması konusunda alternatif önerilerde bulunmak amaçlanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: *Kırsal Turizm, Seyahat Acentaları, Tur Programı.*

Feasibility of the Rural Tourism in the Holiday Destinations: The Operations of the Travel Agencies in the City of Antalya

Abstract

These trips going to the sites excluding the seaside as an alternative to the mass tourism are called rural tourism and primarily agro-tourism, agritourism and forest tourism, green tourism, wild life tourism, eco-tourism, botanic tourism, bird watching tourism, culture, adventure and leisure tourism are covering nature based tourism.

Thanks to the features of rural tourism, even though it is not developed economically, it is trying to develop in the environs with rural atractions within the frame of the policies of spreading to the whole year and all the regions and to lessen the unequality among the regions. Furthermore, rural tourism matters with the purpose of atracting more tourists with product differentiation in the popular destinations and make tourism institutions work more efficient. In this study created with that purpose, in Antalya which atracks most of the tourists in

Turkey, apart from mass tourism searching the potential for rural tourism and the itineraries created by the travel agencies will be evaluated. Thus, with the example of Antalya, it is targeted to make alternative suggestions to spread tourism to 12 months and to all the regions.

Key Words: *Rural Tourism, Travel Agencies, Tour Program*

1. Giriş

Kırsal alanların sahip olduğu temel varlıklar arasında; tarımsal ürün çeşitliliği, doğal kaynaklar, tarihi ve kültürel varlıklar yer almaktadır. Kırsal ekonominin, hızla değişen pazarlarda rekabet gücü kazanabilmesi için tarımsal verimliliği sağlamanın yanında, karşılaştırmalı üstünlüklerin olduğu alanlarda, yerel ayırt edici bazı özelliklerin belirlenmesi ve bunların geliştirilmesi de gerekmektedir (Kiper ve Arslan, 2007: 146). Bu yaklaşımda, kırsal alanlarda gerçekleştirilen ekonomik faaliyetlerin türü de etkin olmaktadır. Söz konusu faaliyet türlerinden biri de, turizmdir (Gündüz, 2004: 36).

1960'lı yıllarda ortaya çıkan kitle turizmi anlayışı, son yıllarda yerini doğaya saygılı ve sorumluluk taşıyan alternatif turizm yaklaşımlarına bırakmaya başlamıştır. Buna bağlı olarak, daha bireysel hareket eden, çevre dostu ve ziyaret ettiği yörede yaşayan yerel halkın sosyo-kültürel özelliklerine, gelenek ve göreneklerine ilgili ve yeni bilgiler öğrenmeye meraklı bir turist kitlesi oluşmaya başlamıştır (Esengün, 2002). Bu turist kitlesi; tatil için doğal güzellikler, tarihsel kalıntılar ve kültürel miras bakımından zengin ve hoş deneyimler yaşatacak kırsal destinasyonları araştırmakta ve bu yöreleri tercih etmektedirler (Kınacı, Pehlivan ve Seyhan, 2011: 65-66). Bu amaca yönelik olarak, son yıllarda tatil turizminin yanı sıra doğaya ve doğal yaşama özlem duyan insanlar için turizm seçeneklerine yenileri eklenmiştir (Özgen, 2009: 541). Bu turizm türleri içinde, kırsal turizm ve sahip olduğu alt türler (tarımsal turizm, çiftlik turizmi, kır ve orman turizmi, yeşil turizm, yabani hayvan turizmi, eko turizm, kültürel turizm, macera turizmi, aktivite turizmi ve doğal kaynaklı turizm) önemli bir yere sahiptir (Kozak ve Bahçe, 2009:180 ve Türkben, Gül ve Uzar, 2012: 47).

Kırsal turizm ve diğer çevresel değerlere bağlı olarak oluşan turizm çeşitlerinin temel özelliği; turistlere, şehirlerin modern yaşam tarzından kesin çizgiler ile ayrılan bir yaşamı ve doğal çevreyi bizzat tanıma olanağı veriyor olmalarıdır. Bu bakımdan çevresel değerler, bu tür faaliyetlerin temelinde yer almaktadır (Kahraman ve Türkay, 2006: 43). Söz konusu turistik faaliyetlerle, unutulmuş ve gözden düşmüş köylerin, yaz tatilleri ve diğer kısa süreli tatiller boyunca yeniden canlandırılması için bir fırsat oluşturulmaktadır (Kınacı, Pehlivan ve Seyhan, 2011: 65-66).

Kırsal turizm; kırsal kültür, doğal çevre ve tarımla bütünleşen ayrıca diğer turizm türleriyle de son derece kolay entegre olabilen bir turizm türüdür. O yüzden çeşitli yerel, ulusal ve uluslararası girişimlerle içeriği zenginleştirilen kırsal turizm, dünyanın pek çok ülkesinde insanları tatil için kırsal alanlara çekebilmektedir (Soykan, 2003: 1). Bu alanlar; doğal ve kültürel yapılarıyla, özellikle günümüz insanının rekreasyon ihtiyacını karşılamaya çalışmaktadır. Büyük şehirlerde yaşayan insanlar, geçmişte kırsal alanlara çoğunlukla rekreasyon amaçlı günübirlik veya akraba ve tanıdık ziyaretleri için giderken günümüzde ise kırsal

yaşam biçiminin çekiciliği, stres ve baskı yaratacak sınırlamaların ve zorunlulukların olmayışı, kişilerin kendilerini özgür hissetmelerini sağlayacak olanakların varlığı sebebiyle daha uzun dönemli tatillerini geçirmek amacıyla gitmektedirler (Soykan, 1999). Bu amaçla; yayla, orman, köy, piknik yerleri, çiftlik dışı kırsal pazar yerleri, kültürel alanlarda vakit geçirme, spor, yürüyüş yapma, tırmanma, rafting, öğrenme, geceleme ve dinlenme faaliyetlerinin tümü, bu turizm kapsamında yapılabilecek faaliyetler arasında bulunmaktadır (İçöz ve Pırnar, 2009: 558).

1990 yılından itibaren üretim sistemlerindeki değişim sonuçlarının ekonomik alanda olumsuz yönde hissedilmeye başlamasıyla çoğu ülkenin kırsal kesim bölgeleri yeniden yapılanma sürecine dahil edilmiş, alternatif yaklaşımlar aranmaya başlanmış ve bu noktada turizm hareketlerinin önemli bir rolü olduğu kabul edilmiştir. Kırsal turizm, sürdürülebilirlik yaklaşımlarından hareketle eski yaşam biçimlerini ve kültürlerini otantik ortamlarda turistlere aktararak kırsal bölgelerin sosyo-ekonomik alanlarda gelişmesine ve canlanmasına önemli derecede katkı sağlayan, giderek daha fazla ilgi gören ve gelişmekte olan bir turizm çeşididir (Avcıkurt ve Köroğlu, 2008: 63 ve Kınacı, Pehlivan ve Seyhan, 2011: 65). Kırsal turizme ilginin artmasında ve yaygınlaşmasında, bazı faktörlerin etkisi çok büyük olmuştur. Söz konusu etkiler şunlardır;

- Aktif tatillere ve özel ilgi turlarına, eğilimin artması,
- Şehir yaşamının sınırlayıcı ve kurallarla dolu ortamından uzaklaşma isteği,
- Deniz kıyılarının her konuda birbirine benzemesi ve hatta dejenere olması,
- Gelişmiş ülkelerde, yaşlanmış şehir nüfus oranının artması ve onların da kırsal alanların sağlık verici ortamlarını tercih etmeleri,
- Kırsal alanların sayısız türde rekreasyonel etkinlik için uygun ortamlara sahip olması,
- Kırsal turizmin, diğer turizm türlerine göre daha ucuza mal olması,
- Dünyada çevre koruma bilincinin yaygınlaşmasıyla, korunmuş alanlara ilginin giderek artmasıdır (Çakır ve diğ., 2012: 3).

Doğaya dayanan aktiviteler, festivaller, tarihi olaylar, sanat gösterileri, agro turizmi, halk tiyatrosu gibi çok yönlü uygulamalardan ve çiftlik temelli turizmden eğitimsel seyahate kadar bir dizi etkinliği içeren kırsal turizm, kırsal alanlardaki temel ekonomiyi tamamlayıcı yerel ürünlerin kullanımını destekleyici ve yerel etkinliklere katılımı sağlayıcı bir rol izlemektedir. Dünya genelinde hem gelişmiş hem de gelişmekte olan ülkelerin çoğunda, turistik arz kaynaklarının kırsal turizm amaçlı kullanılmasıyla kırsal alanların ekonomilerinin güçlendirilmesine yönelik çabalar hız kazanmaktadır. Şehirlere göre daha az gelir düzeyine sahip bu kırsal alanların, kırsal turizmden elde ettikleri gelirler sayesinde şehirler ile kırsal alanlar arasındaki gelişmişlik farkı zamanla azalmaktadır. Bu sebeple, kırsal alanlardaki turistik arz kaynaklarına verilen önem de gittikçe artmaktadır. Kırsal alanlarda yaşayan insanların yaşadıkları alanlarda yeterli bir gelire sahip olması, kırsaldan şehre doğru gerçekleşen nüfus hareketliliğini de azaltmaktadır (Uçar ve diğ., 2010: 7). Ayrıca turizm sektörünün tüm bölgelere ve tüm yıla yayılma politikaları çerçevesinde de kırsal turizm geliştirilmeye çalışılmaktadır.

Kırsal turizm, dünyanın en hızlı büyüyen turizm endüstrisinin bir alanıdır. Kırsal alanlardaki turizmin tüm turizm aktivitelerinin % 10-20'sini oluşturduğu tahmin

edilmektedir. Her yıl Avrupalı turistlerin % 23'ünün kırsal alanları destinasyon olarak seçtikleri görülmektedir. Kırsal alanlar, turistlere etnik ve coğrafi karakterinde, tarihinden, farklı kültüründen ve kırsal doğasından kaynaklanan gizemli bir çekicilik sunmaktadır (Uçar ve diğ., 2010: 14). Yine turizmin geliştiği yörelerde de ürün farklılaştırılmasının sağlanarak daha fazla turist çekebilmek amacıyla da kırsal turizm önem taşımaktadır.

2. Kırsal Turizm İle İlgili Genel Kavramlar

Kırsal alanlara (dağ ve orman köylerini de kapsayan) dönük turizm faaliyetleri ile ilgili literatür incelendiğinde, konunun uzmanlarının farklı kavramlar kullandığı görülmektedir. Bazı uzmanlar, kırsal alanlardaki turizm aktivitelerini köy turizmi, çiftlik turizmi ve tarım turizmi gibi kavramlarla ifade ederken; bazıları ise dağ turizmi, eko turizm veya yayla turizmi olarak adlandırmaktadır. Aralarındaki ufak tefek farklılıklar olmasına rağmen yukarıda belirtilen faaliyetler, kırsal alanlarda gerçekleştiği için, hepsini birden "kırsal turizm" kavramı altında toplamak en gerçekçi yoldur (Esengün, 2012). Söz konusu yaklaşım yanlış olmamakla birlikte kırsal turizmde esas amaç; bir köyde, bir çiftlikte, bir dağ evinde vb. yerlerde konaklayarak, kırsal kültürle tanışarak ve kaynaşarak bir tatil geçirmek olduğundan, aralarında amaç ve etkinlikler bakımından bazı farkların olduğu da bir gerçektir (Soykan, 2003:2).

Kırsal turizm ile ilgili tanımları incelediğimizde, en basit tanımla kırsal turizm, kırsal alanlarda yapılan turizm faaliyetleri olarak tanımlanmaktadır (Pezikoğlu, 2012: 86).

Bir diğer tanımda ise kırsal turizmin ortaya çıkardığı etkiler göz önüne alınarak, kırsal alanlarda yaşayan insan topluluklarının toplumsal, ekonomik, kültürel açılardan yapısını değiştirecek şekilde üretim, gelir ve refah düzeylerinin geliştirilmesine yönelik faaliyetler, kırsal turizm olarak tanımlanmıştır (Dinçer, Dinçer ve Avunduk, 2011: 177).

Kırsal turizm ile ilgili en çok kabul gören tanım ise, Soykan tarafından yapılmıştır. Soykan'a göre, kişilerin doğal ortamlarda dinlenmek ve değişik kültürler ile bir arada olmak amacıyla bir kırsal yerleşmeye gidip, orada konaklamaları ve o yöreye özgü etkinlikleri izlemeleri ya da katılmalarıyla gerçekleşen bir turizm türüdür (Soykan, 2000: 21).

Kırsal turizmin, çiftlik turizmi gibi özgün etkinlikler veya yerler ile bazı durumlarda eş tutulduğu anlamına gelirken aynı kavram, başka durumlarda turizmin gelişmesi ve tanıtımı konusundaki daha genel ve kapsamlı yaklaşımı tanımlamanın aracı olarak sıkça kullanılmaktadır (Gündüz, 2004: 36). Bu durumun ana nedeni, tanımın kırsal alandaki tüm turizm faaliyetlerini kapsamasıdır ve diğer nedenler ise şunlardır (Avcıkurt ve Köroğlu, 2008: 63-64);

- Şehirlerdeki alanların ve buralardaki turizm faaliyetlerinin kırsal alanlara kadar yayılması,
- Kırsal bölgelerin bizzat kendisinin tanımlanmasının zorluğu ve ülkelere göre değişen çok sayıda kriterin olması,
- Kırsal alanlara yerleşmiş şehir ile ilgili karakterin bulunması,
- Turizmin tarihsel olarak şehirlere yönelik bir kavram olması ve turistlerin büyük kısmının buralarda yaşamasıdır. Böylece turizmin, kırsal bölgeler

üzerinde ekonomik, kültürel ve yapısal yeniliklere yol açan bir etkiye sahip olması,

- Kırsal turizmin yalnızca çiftlik temelli olmayıp, çok yönlü ve kompleks bir aktivite olmasıdır.

Tanımlara bakıldığında bazı tanımların kırsal turizm faaliyetlerinin gerçekleştiği yerlerin özellikleri üzerine odaklandığı, bazılarının ise turistlerin farklı bir turizm faaliyeti beklentilerini vurguladığı görülmektedir (Uçar ve diğ., 2010: 4-5).

Doğal güzelliklerini, kıyılarını, denizlerini, tarihsel ve kültürel değerlerini, hatta şehirlerini bile turizmde pazarlayan ülkeler, kırsal coğrafi ortamların ayrılmaz birer parçası olan kırsal yerleşmelerini de kırsal turizmin sahip olduğu özellikleri nedeniyle, geliştirmeye çalışmaktadırlar. Söz konusu özellikler;

- Kırsal turizmin, her mevsim yapılabilen turizm türü olması,
- Kırsal turizmin, turizmin coğrafi dağılışında denge unsuru olması,
- Kırsal turizmin, birçok turizm türüne entegre olabilmesi,
- Kırsal turizmde rekreasyonel etkinliklerin, çok çeşitli ve özgün olması,
- Kırsal turizme katılan turist profilinin, çok farklı olması,
- Kırsal turizmin, doğal çevrenin ve kültürel mirasın korunmasına katkıda bulunması,
- Kırsal turizmin, sürdürülebilir turizm anlayışına hizmet etmesi,
- Kırsal turizmin, bir ülkenin tanıtımında önemli bir araç olmasıdır (Soykan, 2003: 2-9).

Ülkelerin bazıları, kıyılardaki yoğun baskıyı azaltmak üzere kırsal turizme yönelirken, bazıları da iç göçü önlemede, bölgelerarası gelişmişlik farklarını azaltmada bu turizm türüne başvurmakta, bir kısmı ise turizme sunabilecekleri ortamların sınırlı olması nedeniyle, gelir getiren yeni bir kaynak olarak kırsal turizmi benimsemektedirler. Bugün dünyada kıyı turizmi, kış sporları turizmi, kültür turizmi, termal turizm, fuar ve festival turizmi ve kongre turizmi gibi turizm türlerinde tanınmış ülkeler varsa, artık kırsal turizmde de böyle bir aşamaya gelinmiştir. Öte yandan iç turizm kapsamında da kırsal turizm, şehirleşmiş ve sanayileşmiş toplumlarda "kırlara dönme" eğilimindeki şehir insanını dinlendirme ve canlandırma gibi bir görev üstlenmiştir. Nitekim şehir insanının pahalı, kalabalık ve dejenere olmuş kıyı mekanları yerine tatilini kırsal alanlarda geçirme isteği her geçen gün daha da artmaktadır (Soykan, 2000: 21).

Günümüz insanı kırsal alanları; dingin, unutulmaz, uyumlu, hoş ve güven verici yerler olarak düşünmektedir. Kırsal turizm, doğa ile iç içe bir yaşamı ifade etmektedir. Bu yaşam deneyiminde çevreyle uyumlu (ekolojik) beslenme, doğanın içinde doğayla bütünleşik çevre (dağlar, nehirler, göller, kumsallar vb.) sakinlik ve görsel zenginlikler sunulmaktadır. Kırsal turizmde doğal çekiciliklerin yanı sıra insan eliyle oluşturulmuş çekiciliklerde sunulmaktadır. Bunlar; pansiyonlar, yemek yenilebilecek üniteler, parklar, eğlendiren (rekreasyon) alanlar, tarihi ve kültürel yerleri de içermektedir (Küçükaslan ve diğ., 2009: 532).

Kırsal turizmde; kırsal dünyayı tanımak önem taşımaktadır. Günlük kırsal yaşam içine kabul edilen turistler, hem kırsal kültürü öğrenirler hem de aktif tatil geçirirler. Turistler izleyici oldukları kadar, bizzat kırsal etkinliklerin içine girerek deneyim kazanırlar ve günün akışı içinde yapılan ya da onlar için düzenlenen

aşağıdaki etkinliklerden birine veya birkaçına da katılabilirler (Soykan, 2004:114). Söz konusu etkinlikler şunlardır;

- Tarıma ve hayvancılığa dayalı işler,
- Yerel el sanatları,
- Yerel müzeleri ve tarihsel-kültürel yerleri ziyaret,
- Milli parklar, doğal güzellikleri ve ilginç oluşumları ziyaret,
- Yakın çevre turları (yürüyerek, atlı ve bisikletli),
- Piknik,
- Sportif etkinlikler (balıkçılık, bisiklet ve at binme),
- Hobi kursları,
- Geleneksel gösterileri izleme (köy düğünü ve hasat şenliği),
- Bilimsel incelemeler,
- Yarışmalar, ilk akla gelenlerdir.

Kırsal turizm, hem kırsal yerleşmelerle iç içe olan, hem de doğal kaynaklara dayalı bir turizm türüdür. Birçok olumlu etkilerinden dolayı, turizmde gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerde, var olan turizm türlerinin alternatifi veya tamamlayıcısı olarak önemi, her geçen gün daha iyi anlaşılmaktadır. Turistik arz kaynaklarının yoğun olduğu ülkelerde veya yörelerde kırsal turizmin desteği oldukça büyüktür. Başka turizm türlerinin belli aylardaki yoğunluğunun azaltılmasında etkisi olmakta ve ülke coğrafyasındaki dengesiz turizm dağılışını gidermeye katkısı bulunmaktadır. Yerli ve yabancı turistlerin ihtiyaçlarını, turistik arz kaynaklarını tahrip etmeden karşılamaya çalışan kırsal turizm, bu kaynakların gelecek kuşaklara miras olarak bırakılmasına da katkı sağlamaktadır (Uçar ve diğ., 2010: 6-7).

2.1. Antalya'nın Kırsal Turizm Potansiyelinin İncelenmesi

"Attalos Yurdu" anlamına gelen Antalya, II. Attalos tarafından kurulmuştur. Yapılan arkeolojik kazılarda Antalya ve bölgesinde, günümüzden 40 bin yıl önce insanların yaşadığı ispat edilmiştir. M.Ö. 2000 yılından bu yana bölge, sırasıyla; Hitit, Pamphylia, Lykia ve Kilikya gibi kent devletlerinin ve Pers, Büyük İskender ile onun devamı sayılan Antigonos, Ptolemais, Selevkos, Bergama Krallığı ve Roma Devleti'nin idaresine girmiştir. Antalya, Doğu Roma ya da Bizanslıların hakimiyeti altındayken, 1207'de Selçuklular tarafından Türk topraklarına katılmıştır. Anadolu Beylikleri devrinde ise, Teke Aşiretinin bir kolu olan Hamitoğulları'nın egemenliğine girmiştir. Osmanlılar zamanında Anadolu eyaletine bağlı Teke Sancağının merkezi, şimdiki Antalya'nın merkeziydi. Şehrin şimdiki adı ise, aslında antik çağdaki adının biraz değişmiş şeklidir ve Cumhuriyet döneminde verilmiştir (Antalya İl Kültür ve Turizm Müd. http://www.antalyakulturturizm.gov.tr).

Antalya, turizm değerleri açısından Türkiye'nin en önemli şehridir ve tatil turizminin yanı sıra; kültür, golf, inanç, kongre, spor, sağlık turizmi ve kırsal turizm içinde değerlendirilebilecek olan kış ve yayla turizmi, turizm amaçlı sportif faaliyetler, dağ ve doğa yürüyüşü, mağara turizmi, kamp ve karavan turizmi, bitki inceleme ve yaban hayatına (av turizmi) yönelik turistik çekiciliklere sahiptir.

Tablo 1 incelendiğinde, tarihi, kültürel ve turistik çekiciliklere sahip olan Antalya'nın, 2011 yılında 10.464.425 turist ile İstanbul, İzmir, Muğla, Aydın ve

diğer şehirleri arasında, Türkiye'nin en fazla turist alan şehri olduğu görülmektedir. Ayrıca, yıllara göre Antalya'ya gelen turist sayılarında artış olduğu ve ülke turizmindeki yeri net bir şekilde görülmektedir.

Tablo 1. Ülkemize Gelen Yabancıların Başlıca Turistik Merkezlere Göre Dağılımı

Turistik Merkezler	2010	2011	Değişim
İstanbul	6.928.867	8.056.390	16.27
Antalya	9.246.814	10.464.425	13,17
İzmir	1.155.830	1.370.018	18,53
Muğla	2.973.886	3.076.508	3,45
Aydın	529.722	689.131	30,09
Diğer	7.797.085	7.799.604	0,03
TÜRKİYE	28.632.204	31.456.076	9,86

Kaynak: http://www.ttyd.org.tr/turizm-istatistikleri.html

Tablo 2'de Antalya'ya gelen turistlerin yaptıkları aktivitelere yönelik yapılan bir araştırma sonuçları verilmektedir. 2011 yılında kırsal turizmin temelini oluşturan doğa turlarının (% 25,4), alışveriş aktivitelerinden (% 36,9) sonra ikinci sırada olduğu görülmektedir. Ayrıca doğa turlarının, sportif faaliyetler, tarih ve arkeoloji turları ve şehir turlarından daha çok tercih edildiği de görülmektedir.

Tablo 2. Antalya'ya Tatile Gelen Turistlerin Yaptıkları Aktiviteler

Aktiviteler	Yıllar			
	2011		2008	
	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde
Alışveriş	4876	36,9	5597	54,1
Doğa Turları	3359	25,4	2984	29
Hiçbiri	2265	17,2	1175	11,4
Sportif Faaliyetler	855	6,5	2974	28,8
Tarih ve Arkeoloji Turları	838	6,3	2949	28,5
Şehir Turu	445	3,4	3252	31,4
Diğer	373	2,8	812	7,9
Sanatsal ve Kültürel Etkinlikler	189	1,4	2094	20,3

Kaynak: Antalya Yöresi Turist Profili araştırması 2011, s.28.

Antalya'da yapılan araştırma sonuçlarına göre, şehirde kırsal turizmin temelini oluşturan doğa turlarının ön planda olduğu ve gelen turistlerinde bu aktivitelere katılmaya istekli olduğu görülmektedir.

Kırsal turizm, hem kırsal yerleşmelerde iç içe olan, hem de doğal kaynaklara dayalı bir turizm türüdür. Birçok olumlu etkilerinden dolayı, turizmde gelişmiş

veya gelişmekte olan ülkelerde, var olan turizm türlerinin alternatifi ya da tamamlayıcısı olarak, önemi her geçen gün daha da iyi anlaşılmaktadır (Avcıkurt ve Köroğlu, 2008: 65). Antalya'da, deniz turizmi en önemli turistik ürünü olmasına rağmen diğer turizm türleri de geliştirilmeye çalışılmaktadır. Antalya, deniz turizminin yanı sıra kültürel zenginliği, sahip olunan doğal kaynaklarının ve kırsal alanlarının korunmuş olmasından dolayı kırsal turizme yönelik potansiyel açısından da zengin bir yerdir (Taşçıoğlu ve Sayın, 2011). Bu nedenle, şehirde kırsal turizmin geliştirilmesine yönelik çalışmalar yapılmış ve sahip olunan potansiyel ortaya konulmuştur.

Söz konusu çalışmalara göre, Antalya'da kırsal turizm kapsamında değerlendirilebilecek birçok turizm türü bulunmaktadır. Bu turizm türleri arasında; botanik turizmi, yayla turizmi, dağ ve doğa yürüyüşleri, mağara turizmi, kamp ve karavan turizmi, av ve sportif olta balıkçılığı, kış turizmi, kuş gözlemciliği ve çiftlik turizmine kadar birçok kırsal turizm faaliyeti yapılabilecek potansiyel bulunmaktadır. Tablo 3'te Antalya ilindeki kırsal turizm potansiyeli gösterilmektedir.

Tablo 3. Antalya İlindeki Kırsal Turizm Potansiyeli

Turizm Türü	Turistik Değerler
Botanik Turizmi	• Manavgat, • İbradi, Gündoğmuş ve Akseki • Olympos • Köprülü Kanyon • Termessos • Altınbeşik Mağarası Milli Parkı • Beydağları Sahil Milli Parkı • Kurşunlu Şelalesi Tabiat Parkı • Alacadağ Tabiatı Koruma Alanı • Dibek ve Çığlıkkara Tabiatı Koruma Alanı
Yayla Turizmi	• İbradı Maşata Yaylası Turizm Merkezi • Finike: Ördübek Yaylası • javascript:;Serik: Ovacık Yaylası, Beşkonak-Altınkaya-Ballıbııcak Köyleri, Gödre ve İkiz Yaylaları • Saklıkent (Saklı) Yaylası • Alanya: Kaş - Sapadere-Tokar ve Söğüt Yaylaları • Alanya: Dereköy Yaylası ve Üçoluk Yaylası • Akseki: Pişer Yaylası • İbradı: Kocaoluk-Sütleğen-Elmalı- Gebesin-Söğütbeli-Sülek Yaylaları • Manavgat: Güğlenpınar, Beloluk Yaylaları
Dağ ve Doğa Yürüyüşleri	• Bey Dağları • Akdağ, Susuz Dağları, Alaca Dağ, Tahtalı Dağı ve Geyik Dağları • Likya yolu üzerinde Kaş – Phellos Antik Kenti-Andrakos Irmağı- Apollonia

Turizm Türü	Turistik Değerler
Atlı Doğa Yürüyüşleri	• Kemer, Belek ve Side Titreyengöl
Safari	• Toros Dağları üzerinde çeşitli rotalar
Mağara Turizmi	**Turizme Açık Olan Mağaralar** • Karain, Damlataş, Dim, Yalandünya ve • Zeytintaşı Mağaraları **Ekipmanlı Profesyonel Ziyaretçilerin Girebileceği Mağaralar** • Altınbeşik Mağarası **Ekipmanlı Normal Ziyaretçilerin Edebileceği Mağaralar** • Yerköprü Mağarası **Diğer Mağaralar** • Kocain, Beldibi, Sırtlanini, Geyikbayırı, Konakaltı, Küçükdipsiz, Yerköprü, Gürleyik, Derya, Karataş Semahöyük, Çimeniçi, Mahrumçalı, Peynirdeliği, Tilkiler, Mavi, Düdensuyu, Aslanlı (Yaren), Hasbahçe, Kadıini, Korsanlar, Hıdrellez, İnbaş, Aşıklar Mağaraları, Kekova Adası, Asırlı Adası, Güvercinlik, Güvercinini ve İncirli Deniz Mağaraları
Kuş Gözlemciliği	• Manavgat: Titreyengöl ve Manavgat Çayı çevresi • Serik-Boğazkent • Antalya merkezdeki Yamansaz • Demre ilçesindeki sulak alanlar
Kamp ve Karavan Turizmi	• Patara-Alanya Sahil Şeridi • Kemer ve Manavgat
Yaban Hayatı ve Av Turizmi	• Antalya-Düzlerçamı, Manavgat-Taşağıl ve Sağrı, Kaş-Kıbrıs Çayı, Sivridağ, Akseki-Üzümdere, Akseki-Gidengelmez Dağları, Alanya-Dimçayı, Gündoğmuş ve Karatepe ve Kuyucak Yaban Hayatı Koruma Sahaları
Sportif Olta Balıkçılığı	• Finike-Akçay, Karaçay ve Köprüçayı • Manavgat Irmağı, Kargı, Alara ve Dim çayları
Kış Turizmi	• Saklıkent Kayak Merkezi • Alanya Akdağ Kış Sporları Turizm Merkezi
Çiftlik Turizmi	• Eflatun Eco-Art Farm, Flora Akdeniz, Hidayet İtaatlı Çiftliği, Owsland, Rasayana Çiftliği ve Tanal Ailesi Çiftliği
Akarsu Turizmi	• Köprüçay, Manavgat Çayı, Dim Çayı ve Alara Çayı

Kaynak: www.ktbyatirimisletmeler.gov.tr, http://www.antalyakulturturizm.gov.tr, http://www.bugday.org adreslerinden ve (Taşçıoğlu ve Sayın, 2011) derlenerek hazırlanmıştır.

2.2. Kırsal Turizme Yönelik Antalya'da Seyahat Acentalarınca Yapılan Çalışmaların İncelenmesi

Türkiye'de kırsal turizm, sayısız yararları göz önüne alındığında ülke turizmine büyük destek verebilir. Başta, turizmin yıl içinde belirli aylardaki yoğunluğun azalmasında etkisi olabilir ve turizmin ülke coğrafyasındaki dengesiz dağılışını giderebilir. Diğer taraftan değişik ve bilinçli turist gruplarından talep yaratarak, turizm pazarının genişlemesini sağlayabilir. Kırsal turizmin diğer turizm türleriyle kolay entegre olabilme gücü, onlara dinamizm verebilir. Ayrıca balıkçılık, tarım gibi geleneksel üretim biçimlerinin azaldığı veya yerel halkın geçimini karşılayamadığı alanlarda kırsal turizm, ek iş olanakları yaratmada ve hayat standartlarını yükseltmede önemli bir araç olarak görülmektedir (Avcıkurt ve Köroğlu, 2008: 65). Bu amaçla, Türkiye'de diğer bölgelerin yanı sıra en fazla turistin geldiği Antalya'da da, kırsal turizm geliştirilmeye ve bu amaca yönelik olarak seyahat acentalarınca tur programları oluşturulmaya çalışılmaktadır.

Antalya yöresi, kırsal turizm açısından yeterli düzeyde turistik çekiciliğe ve bu amaca yönelik olarak organize edilebilecek tur programlarına rağmen, bu zenginliğinin, kırsal turizm amaçlı olarak değerlendirilemediği ve buna karşın tatil turizminin tamamlayıcısı olarak kullanıldığı görülmektedir. Özellikle şehirde faaliyette bulunan her büyüklükteki seyahat acentalarınca kırsal turizme yönelik düzenlenen tur programlarının, başlı başına kırsal turizme yönelik özelliklere sahip olmak yerine, tatil turizmi için gelen turistlerin tatilleri sırasınca sıkılmalarını önlemek ve acentalara ek gelir sağlamak amacıyla düzenlenen turlar olduğu görülmektedir. Kırsal turizme yönelik var olan bu olumsuz durumun düzeltilebilmesi, her şeyden önce şehrin sahip olduğu değerlerin ve kırsal turizm çekiciliklerinin en iyi şekilde bilinmesi ve bunların yeni bir turistik ürün olarak değerlendirilebilmesi ile mümkün olabilecektir.

Çalışma kapsamında, Antalya'da faaliyette bulunan seyahat acentalarınca kırsal turizme yönelik turları ve turların programları, nitel araştırma yöntemlerinden olan görüşme ve doküman incelemesi yapılarak değerlendirimiştir. Çalışmada, Antalya'da faaliyette bulunan ve kırsal turizme yönelik turlar düzenleyen seyahat acentası (Unser Tour, Novum Turizm, Dragoman Seyahat Acentası, Vianobilis Turizm, Capra Hunting &Fishing&Travelling, Altitude Action Turizm, Xanthos Travel ve Boungainville Turizm) yetkilileri ve İstanbul'da faaliyet gösteren Gençtur yetkilisi ile görüşülmüştür. Söz konusu acentaların, turistlere yönelik tanıtım amaçlı hazırladıkları broşür ve kataloglar incelenerek, kırsal turizmin Antalya turizmindeki yeri ve konumu belirlenmeye çalışılmıştır. Yapılan görüşme ve tur programlarının incelenmesine göre, Antalya'da kırsal turizme yönelik dokuz adet tur programı ile karşılaşılmaktadır. Bu tur programları; safari turları, sportif olta balıkçılığına yönelik turlar, yayla turizmine yönelik turlar, bisiklet turları, botanik turizmine yönelik turlar, doğa yürüyüşlerine yönelik turlar, kanyon geçişleri ve dağ tırmanışlarını içeren turlar, kuş gözlemciliğine yönelik turlar ve av turizmine yönelik düzenlenen turlardır.

Antalya'da kırsal turizme yönelik düzenlenen turların genel özellikleri incelendiğinde;

2.2.1.Safari Turları

- Safari turları, katılımcı sayısına göre başta otobüs, minibüs, jeep, kamyon ve atv adlı özel araçlar ile yapılmaktadır.
- Bu turların süresi, gidilen yörenin uzaklığına bağlı olmakla birlikte genellikle tam gün olarak (08:00-17:30 saatleri arasında) yapılmaktadır.
- Safari turları, kırsal alanlara yönelik düzenlenen bir tur türü değildir. Ancak programın içerisinde kırsal bir köy gezintisi, balık tutma vb. kırsal aktivitelere de yer verilerek, düzenlenen turların içeriği zenginleştirilmektedir.
- Eski bir köy gezisi (Köy camisi, evler, okul vb. yerler gezilerek, geleneksel el sanatlarının tanıtımı ve satışı yapılır) ve kırsal yaşamın özellikleri anlatılarak turistlere kırsal yaşam tanıtılmaktadır.
- Safari turlarını, genellikle aileler tercih etmektedir.
- Sezonlara göre safari turlarına katılanların yaş grupları değişmektedir. Yaz döneminde genç ve orta yaş grubundaki turistler, turlara katılırken kış döneminde ise, yaşlı turistler söz konusu turları tercih etmektedir.
- Safari turu olarak seçilen parkurlar arasında; baraj gölleri, kanyonlar ve dağlık alanlar bulunmaktadır.
- Tura katılanların milliyetleri; Alman, Hollandalı, Belçikalı, İngiliz olmak üzere Avrupalı, Rus ve Ukraynalı turistlerden oluşmaktadır. Az da olsa İskandinav ülkelerinden gelen turistler de bu turlara katılmaktadır.
- Antalya genelinde günlük ortalama 100 araçlık (küçük jeepler, minibüsler ve otobüsler) bir katılım olmakta ve bu turlara katılan araç ve turist sayısı kırsal alanların taşıma kapasitesi üzerinde, sıkıntılara yol açabilecek bir düzeye ulaşabilmektedir. Bu nedenle, koruma ve kullanma dengesine dayalı doğa turizmi ilkelerine pek uyulduğu söylenemez.
- Tur fiyatları, acentalara göre değişmekle birlikte fiyat aralığı, 35-60 Euro arasında değişmektedir.

2.2.2. Sportif Olta Balıkçılığı Turları

Sportif olta balıkçılığına yönelik olarak düzenlenen turlar; deniz ve göl, nehir ve barajlar olmak üzere iki şekilde olabilmektedir.

Denizde düzenlenen turlar

- Denizlerde düzenlenen turların süresi, avlanılacak yerin uzaklığına bağlı olmakla birlikte genellikle yarım günlük turlar olarak düzenlenmekte (08:30-14:00 saatleri arasında) ve balık tutma süresi, genellikle 4 saat olarak gerçekleştirilmektedir.
- Turlar, Side limanından kalkan 10 kişilik balıkçı tekneleri ile yapılmakta ve bu turu düzenleyen acentalara bağlı toplam da 10 kayık bulunmaktadır.
- Katılımcıların kullanacağı ekipman ve teçhizatlar (olta, yem ve kova vb.) acentalarca sağlanmakta ve gidilen yerlerde hazır bulundurulmaktadır.
- Katılımcıların çoğunluğunu, 25-35 arası yaş grubu oluşturmaktadır.
- Günlük ortalama, 40-50 kişi bu turlara katılmaktadır.
- Sportif olta balıkçılığına yönelik düzenlenen turların katılımcıları arasında, kış döneminde Avrupalı turistler, yaz döneminde ise Rus turistler bulunmaktadır.

Göl, nehir ve barajlarda düzenlenen turlar

- Göl, nehir ve barajlarda düzenlenen turların süresi, avlanılacak yerin uzaklığına bağlı olmakla birlikte genellikle yarım günlük olarak düzenlenmekte ve balık tutma süresi genellikle 2,5 saat olarak gerçekleştirilmektedir.
- Tur programlarında balık tutmadan başka bir aktive bulunmamaktadır.
- Aynı anda 300 kişi balık tutma aktivitesini gerçekleştirebilir ancak talebe bağlı olarak bu tura, günlük ortalama katılan kişi sayısı, 50 kişi civarında gerçekleşmektedir.
- Genellikle 18-30 yaş grubundaki turistler katılmaktadır.
- Turun fiyat aralığı, 30-40 Euro arasında değişmektedir.

2.2.3. Yayla Turizmine Yönelik Turlar

- Yayla turları, acentalarca düzenli olarak organize edilmemekte ancak istek olması halinde düzenlenmektedir.
- Bu tur kapsamında, özellikle Manavgat ve civarında bulunan yaylalar tercih edilmektedir.
- Turlar, genellikle 1 ya da 2 gece konaklamalı olarak düzenlenmektedir.
- Turlar sabah, öğle ve akşam yemeğini kapsayan tam pansiyon olarak düzenlenmektedir.
- Tur katılımcıları, genellikle her yaş grubundan olabilmekte ve özellikle gençler ve orta yaş grubu yayla turunu tercih etmektedir.
- Yayla turu katılımcıların çoğunluğunu, Avrupa ülkelerinden gelen turistler oluşturmaktadır.
- Tur süresince öğle ve akşam yemeklerinde Türk mutfağına özgü tatlar sunulmaktadır.
- Konaklama, yaylaya özgü ırmak kenarında bungalov evlerde yapılmaktadır.
- Tur katılımcılarına, yaylada kırsal turizm ile ilgili her tür aktivite olanağı sağlanmaktadır. Bu aktiviteler arasında; rehber eşliğinde yayla evleri ziyareti, ırmakta yüzmek, rafting, doğa yürüyüşleri, balık tutma, hayvan sağma ve akşamları Türk kültürünü, gelenek ve göreneklerini tanıtmaya yönelik eğlenceler bulunmaktadır.
- Yemeklerde yaylada yetişen organik ürünler turistlere sunulmaktadır.
- Yayla turlarına yönelik talep, yılda 1-2 küçük otobüs olacak şekilde gerçekleşmektedir.

2.2.4. Bisiklet turları

- Genellikle Kaş bölgesinde yapılmaktadır.
- Tam günlük olarak (08.30-15.30 saatleri arasında) düzenlenen turlardır.
- Haftanın bir günü (salı) olmak üzere özel gruplarla yapılmaktadır.
- Tur katılımcıları arasında, her ülkeden turistler olmakla beraber genellikle Avustralyalı turistler daha ağırlıktadır.
- Bisiklet turlarına, çoğunlukla genç ve orta yaş grubu turistler katılmaktadır.
- Turda kullanılan tüm ekipman (bisiklet ve rehberlik) acentalar tarafından karşılanmaktadır.
- Turlar, sezona göre değişik rotalar üzerinde yapılmaktadır.

2.2.5. Botanik Turizmine Yönelik Turlar

- Manavgat bölgesinde İbradi, Akseki ve Gündoğmuş ilçelerinde 14 köy ve çeşitli yaylalara yönelik botanik turlar düzenlenmektedir.
- Genellikle turlara Avrupalı entelektüel eko-turizm tutkunları katılmaktadır.
- Katılanların milliyetleri; Alman, Belçikalı, İsviçreli, İsveçli, Fransız, Avusturyalı, Danimarkalı ve İngiliz turistlerden oluşmaktadır.
- Botanik turları genellikle aileler tercih etmektedir.
- 2011 yılında bu bölgede 35 bin turist botanik turlarına katılmıştır.
- Kaş bölgesinde ise acentalar, 2 gece 3 günlük botanik turlar düzenlemektedir.
- Teke Yarımadasında Antik Likya üzerinde turlar gerçekleşmektedir.
- Tur içerisinde eğitim ve uygulama aşamaları bulunmakta ve turu tamamlayanlara sertifika verilmektedir.
- Genellikle fiyatlar, konaklama, kahvaltı ve öğle yemekleri dahil 450-500 TL arasında değişmektedir.

2.2.6. Doğa Yürüyüşlerine Yönelik Turlar

- Likya yolu üzerinde belirli dönemlerde yapılan turlardır.
- Turlarda doğa yürüyüşlerinin yanı sıra tarihi ve kültürel alanlarda ziyaret edilebilmektedir.
- Kaş bölgesinde doğa yürüyüşlerine yönelik turlar günlük ve haftalık olmak üzere ikiye ayrılır.

Günlük turlar;

- Gökçeören-Seyret Çakalı güzergahında 4 saat süren 0-500 metrelik rakım arasında değişen yürüyüşler.
- Phellos Antik Kenti-Kaş güzergahında 4 saat süren 850 metrelik rakım arasında değişen yürüyüşler,
- Kaş-Andrakos Irmağı güzergahında 3 saat süren 50 metrelik rakım arasında değişen yürüyüşler.
- Ufakdere-Kaş güzergahında 4 saat süren 0-50 metrelik rakım arasında değişen yürüyüşler.
- Günlük turların fiyatı, 60-100 TL arasında değişmektedir.

Haftalık Turlar

- Apollonia-Andrakos güzergahında 2 gece 3 gün süren yürüyüşler.
- Apollonia-Myra güzergahında 4 gece 5 gün süren yürüyüşler.
- Kaş-Andrakos Irmağı güzergahında 6 gece 7 gün süren yürüyüşler.
- Phallos Antik Kenti-Gökseki güzergahında 6 gece 7 gün süren yürüyüşler.
- Haftalık turların fiyatı, 450-700 TL arasında değişmektedir.
- Tur fiyatında konaklama, müze ve ören yeri ücretleri, kahvaltı, öğle ve akşam yemekleri, başlangıç yeri-Kaş transferi dahildir.

2.2.7. Kanyon Geçişi ve Dağ Tırmanışları

- Bu turlar, sezona göre genellikle Kaş yöresinde bulunan Hacıoğlan ve Kıbrıs Deresi Kanyonlarında yapılmaktadır.

- Tam günlük olarak (08.30-16.30 saatleri arasında) düzenlenen turlardır.
- Yüzme bilen ve yükseklik korkusu ya da herhangi bir hastalığı olmayan kişilerin katılabildiği turlardır.
- Kanyon geçişi ve dağ tırmanışları, zorluk derecesi fazla olan turlar olduğu için çok sık düzenlenmemekte ve genellikle haftada 2-3 kez olarak gerçekleştirilen turlardır.

2.2.8. Kuş Gözlemciliğine Yönelik Turlar

- Avrupa'da 570 ve Türkiye'de 502 kuş türü bulunurken, sadece Antalya'da 334 kuş türü bulunmaktadır.
- Kuşlar, daha çok Manavgat'taki Titreyengöl ve Manavgat Çayı çevresi, Serik'teki Boğazkent, Antalya merkezindeki Yamansaz ve Demre ilçesindeki sulak alanlarda yoğunlaşmaktadır.
- Kaş ilçesinde faaliyet gösteren seyahat acentaları, Beymelek Dalyanı, Andriake Limanı ve Patara bölgelerinde kuş gözlemciliğine yönelik turlar düzenlemektedir.
- Turlar, genellikle 2 gece 3 gün sürmektedir.
- 6 kişilik gruplarla yapılmaktadır.
- Turların fiyatları, 400-450 TL aralığında değişmekte ve konaklama, kahvaltı, öğle yemeği ve Kaş transferleri fiyata dahildir.

2.2.9. Av Turizmine Yönelik Turlar

- Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın belirlemiş olduğu ay ya da sezonlarda yapılabilen faaliyet türüdür.
- Av turları, Toros Dağları üzerinde yapılmaktadır.
- Turların düzenlenme mevsimi olarak, genellikle kış ayları tercih edilmektedir.
- Av turizmine yönelik olarak düzenlenen turların süresi, genellikle bir haftadır.
- Antalya il sınırları içerisinde 4-5 acenta, av turizmi faaliyetleri yapmaktadır.
- Antalya kıyı boyunda ve yaylalarda, keklik, sülün, ağaç güvercini, bıldırcın, kayalık bölgelerde ve ovalarda yaban güvercinleri, çulluk, turaç, karatavuk gibi av hayvanları avlanabilmektedir. Sahilin ormanlık kesimlerinde; geyik, tilki, sansar, alageyik, yaban keçisi ve sincap, dağlarda ise; ayı, kurt, çakal ve sırtlana rastlanmaktadır.

3. Sonuç

Antalya'da kırsal turizm amaçlı düzenlen turların içeriklerini incelediğimizde, botanik turizmi ile doğa yürüyüşlerine yönelik hazırlanan turların dışındaki turların kırsal turizmin ruhundan ve felsefesinden uzak içerikte oldukları, gidilen kırsal yörelerde yayla turizmine yönelik turlar dışında konaklama yapmadan ve oraların sahip olduğu geleneksel kırsal yaşamı görmeden ve gelenekleri öğrenmeden düzenlenen programlar olduğu anlaşılmaktadır. Söz konusu turların, acentalarca tatil köylerinde kalan turistlere farklı bir ürün sunabilmek için düzenlenen kısa süreli ekstra turlar olduğu ve bu turların gelir getirici faaliyetler olarak görülmesinden dolayı düzenlendiği görülmektedir. Yine bu turlara katılanların büyük çoğunluğunun şehir merkezindeki veya turistik ilçelerdeki lüks

otellerde konaklayan tatil turizmi katılımcıları oldukları, kırsal turizm ile ilgili belirli bilinç ve bilgi düzeyine sahip olmadıkları ve bu turlara farklı bir turistik aktivite düşüncesi ile katılmış oldukları görülmektedir.

Botanik turizmi ve doğa yürüyüşleri ile ilgili turların içeriklerinin ise, kırsal turizmin felsefesiyle uyumlu olduğu, acentalarca düzenlenen bu turların bağımsız turlar olduğu ve bu amaçla şehre gelen turistlerin yalnızca bu turlara katılmak amacıyla gelenlerden oluştuğu görülmektedir. Bu iki turizm türüne yönelik olarak gerçekleştirilen tur programlarının, diğer kırsal turizm türlerine de yönelik olarak planlanıp turistik ürün olarak sunulmasında seyahat acentalarına büyük görevler düşmektedir.

Türkiye genelinde olduğu gibi Antalya'da da turistik ürün çeşitlendirilmesine yönelik politikalar doğrultusunda kırsal turizmin geliştirilmesi son derece önemlidir. Fiyata karşı aşırı duyarlılık gösteren ve yılın belirli aylarında oluşan tatil turizmi talebine alternatif oluşturularak, yılın tüm aylarına yayılan bir turistik talep oluşması, söz konusu bu turistik talebin çevresel değerlerin öneminin farkında olup bunları koruyarak turizm hareketlerine katılması nedeniyle Antalya'da kırsal turizmin geliştirilmesi gerekir. Ancak kırsal turizm geliştirilirken tatil turizminin bir tamamlayıcısı veya alternatifi olarak düşünülmesi ve planlaması yanılgısına düşülmemesi de gerekmektedir. Seyahat acentalarınca kırsal turizme yönelik tur programları oluşturulurken, şehir merkezlerinde veya deniz kıyısındaki tatil köylerine gelip oradaki konaklama işletmelerinde kalanlar hedef kitle olarak belirlenmeyip yalnızca kırsal turizm türüne yönelen hedef pazarlar öncelikli olarak dikkate alınmalı ve farklı bir turistik ürün olarak sunulmalıdır. Kırsal turizme yönelik ifade edilen sözkonusu hedefler başarılabildiği takdirde, Antalya yalnızca tatil turizmi ile anılan bir şehir olmayıp alternatif turizm türleri ile de Türk turizm sektöründeki yerini daha geliştirmesi mümkün olabilecektir.

Kaynakça

Antalya İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, http://www.antalyakulturturizm.gov.tr. E.T: 23.05.2012

Avcıkurt, C. ve Köroğlu, Ö., (2008), "Kırsal Turizm", (Ed. N. Hacıoğlu ve C. Avcıkurt), *Turistik Ürün Çeşitlendirmesi,* Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

Çakır, A., Çakır, G., Dursun, S. ve Dursun, B. (2010), "Kırsal Turizmde Yenilenebilir Enerji Kaynakların Kullanılması: Poyralı Köyü'nde Uygulanabilirliği", *II. Uluslararası Trakya Bölgesi Kalkınma ve Girişimcilik Sempozyumu,* Kırklareli Üniversitesi, 1-2 Ekim, 3

Dinçer, M. Z., Dinçer, İ. F. ve Avunduk, Z. (2011), "Türkiye'de Kırsal Turizmin Sosyokültürel, Teknolojik, Ekonomik, Eğitimsel, Politik, Yasal, Ekolojik ve Demografik Açılardan Değerlendirilmesi (STEEPYED Analizi)", *12. Ulusal Turizm Kongresi*, Düzce Üniversitesi 30 Kasım-04 Aralık, 177-194.

Dragoman Seyahat Acentası, http://www.dragoman-turkey.com, E.T: 02.06.2012

Esengün, K., Akça, H. ve Sayılı, M. (2002), "Dağlık ve Ormanlık Alanlarda Kırsal Turizm Faaliyeti ve Sürdürülebilir Kırsal Kalkınma", *I. Ulusal Ormancılık Kooperatifleri Sempozyumu,* Türkiye Ormancılık Kooperatifleri Merkez

Birliği ve Kastamonu Köy Kalkınma Kooperatifleri Birliği, 22-23 Mart. Kastamonu

Gündüz, S. (2004), *Ankara İli Kalecik İlçesinde Tarımsal Turizme Uygun Alanların Saptanması ve Tarımsal Turizm Modelinin Oluşturulması Üzerine Bir Uygulama*, Yayınlanmamış Doktora Tezi), Ankara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü. Ankara.

İçöz, O. ve Pırnar, İ. (2009), "Tarım-Turizm İlişkisi ve Bir Alternatif Turizm Ürünü Olarak Türkiye'de Tarım Turizmi", *10. Ulusal Turizm Kongresi*, Mersin Üniversitesi, 21-24 Ekim, 555-574.

Kahraman, N. ve Türkay, O. (2006), *Turizm ve Çevre*, Ankara: Detay Yayıncılık.

Kınacı, B., Pehlivan, A. N. ve Seyhan, G. (2011), *Turizm ve Çevre (Çevre Koruma)*, Ankara: Pegem Akademi.

Kiper, T. ve Arslan, M. (2007), "Safranbolu-Yörükköyü Tarımsal Turizm Potansiyelinin Kırsal Kalkınma Açısından Değerlendirilmesi", *Süleyman Demirel Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi*, 2, 145-158.

Kozak, A. M. ve Bahçe, S., (2009), *Özel İlgi Turizmi*, Ankara: Detay Yayıncılık.

Küçükaslan, N., Muğla, S., Doğan, E.M., Ak, İ., Kantar, F. ve Korkmaz, N. (2009), "Kırsal Turizm; Turizme Entegrasyonu ve Bursa-Cumalıkızık Örneği", *10. Ulusal Turizm Kongresi*, Mersin Üniversitesi, 21-24 Ekim, 529-539.

Özgen, M. H. (2009), "Sürdürülebilir Çiftlik Turizmi İçin Stratejik Planlama Önerileri", *10. Ulusal Turizm Kongresi*, Mersin Üniversitesi, 21-24 Ekim, 541-553.

Soykan, F. (2000), "Kırsal Turizm ve Avrupa'da Kazanılan Deneyim", *Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi*, Yıl 11, (Eylül-Aralık), 21-33.

Soykan, F. (2003), *Kırsal Turizm ve Türkiye Turizmi İçin Önemi*, *Ege Coğrafya Dergisi*, 12, 1-11.

Soykan, F. (2004), "Bir Turizm Coğrafyası Araştırması: Kırsal Alanların Turizm Potansiyelinin Saptanması ve Şirince Köyü'ne Uygulanması", İzmir: Ege Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları

Pezikoğlu, F. (2012), "Sürdürülebilir Tarım ve Kırsal Kalkınma Kavramı İçinde Tarım-Turizm-Kırsal Alan İlişkisi ve Sonuçları", *KMÜ Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, 14 (22), 83-92.

Taşçıoğlu, Y. ve Sayın, C. (2011), "Kırsal Turizmin Kırsal Kalkınmaya Etkisi, Kırsal Turizm Potansiyeli: Antalya İli Örneği", *1. Ulusal Kırsal Turizm Sempozyumu*, Karamoğlu Mehmetbey Üniversitesi, 13-15 Eylül.

Türkben, C., Gül, F. ve Uzar, Y. (2012), "Türkiye'de Bağcılığın Tarım Turizmi (Agro-Turizm) İçinde Yeri ve Önemi", *KMÜ Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, 14 (23), 47-50.

Türkiye Turizm Yatırımcıları Derneği http://www.ttyd.org.tr/turizm-istatistikleri.html, E.T: 26.05.2012

Uçar, M., Çeken, H. ve Ökten, Ş., (2010), *Kırsal Turizm ve Kırsal Kalkınma (Fethiye Örneği)*, Ankara: Detay Yayıncılık.